25. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

KOVACS ZOLTÁN-JÁNOS alap- és mesterképzési tanulmányait (2018–2023) a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemen végezte magyar nyelv és irodalom–angol nyelv és irodalom szakon, majd pedig fordító-tolmács képzésben. Jelenleg (2023–) a Temesvári Nyugati Egyetem Humántudományi Doktori Iskolájának IV. éves hallgatója, illetve a Partiumi Keresztény Egyetem Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszékének angol szakos tanársegédje.
Fő kutatási területe a fordítástudomány, azon belül is a fordítási minőség-ellenőrzés és az utószerkesztés (post-editing). PhD-dolgozata az orvosi szakszövegek (gépi) fordítása minőségének ellenőrzésével és a szövegek utószerkesztésével foglalkozik. 2024 óta a Sapientia Hungariae Alapítvány *Collegium Talentum* ösztöndíjprogramjának résztvevője. Az ösztöndíjprogram és a doktori kutatása keretében részt vett több nemzetközi konferencián, mint a *11th International Summer Academy in Translation Studies and a Conference* (Maribor, 2024), valamint a *SZOKOE Nemzetközi Szaknyelvi Konferencia* (Budapest, 2026), illetve publikációkat jelentetett meg, legutóbb a *Buletinul Ştiinţific al Universităţii Politehnica Timişoara Seria Limbi Moderne* folyóiratában.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 25. fórumán elhangzó előadás:

Szakfordítás az MI korában. Az elengedhetetlen emberi elem.

Napjaink rohanó MI-fejlődésének tekintetében a fordítók jól megszokott munkafolyamatai nemcsak, hogy megváltoznak, de a szerepük maga is átértékelődik nyelvek közötti közvetítőről nyelvi lektorrá.

> „If, however, high quality is mandatory […] then the machine output will have to be post-edited, thereby turning, strictly speaking, machine translation into machine aids to translation." (Bar-Hillel, 1960) "The human translator is still key in identifying errors and deciding whether they need to be post-edited." (Rico Pérez, 2024)

A gépi fordítások, a generatív MI, a nagy nyelvi modellek térnyerésének fényében fontos megvizsgálni, mi az az emberi elem, amely továbbra is elengedhetetlen marad a magas szintű, minőségi fordítások létrehozásában. Ezek fényében pedig elgondolkodni azon, hogy mit tehet a tudomány, a felsőoktatás annak érdekében, hogy megfeleljen, és felkészítse tanulóit nemcsak a jelen, hanem a jövő fordítói szakmai elvárásaira.